

Ouder- en Kindteams
Amsterdam

JAARRAPPORTAGE 2023

Samen op koers

JAARRAPPORTAGE 2023

1. Samen op koers	4
2. Gezamenlijke prioriteiten	6
A. Preventie	6
B. Samenwerken met onderwijs (inclusief vve en kinderdagverblijven)	7
C. Veiligheid	9
D. Samenwerken met Buurtteam Amsterdam	9
E. Weesp	10
F. Voorbereiding impact nieuwe inkoop ESJH en ontwikkelingen aanvullende jeugdhulp	10
G. Waar we verder samen aan werkten	10
3. Prioriteiten Stichting Ouder- en Kindteams Amsterdam 2022	12
A. Sterke professionele basis en teams	12
B. Gebiedsgericht samenwerken: versterken samenwerking in de wijk met buurtteams en sociale basis	12
C. Gebiedsgericht samenwerken: versterken samenwerking met kernpartners SJH en op veiligheid met de netwerkpartners	12
D. Kansen vergroten in een diverse stad	12
E. Aantrekkelijk werk en werkomgeving en verstevigen van de organisatie	13
4. Prioriteiten Jeugdgezondheidszorg	16
A. Versterken outreachend, wijkgericht, datagestuurd werken en zorg op maat	16
B. Versterken van de integrale blik en werkwijze	19
C. Bouwen aan een sterke basis	20
5. In cijfers	22

1 - SAMEN OP KOERS

Terugblikken op een turbulent jaar

We kijken met trots terug op 2023, een dynamisch jaar. De Stichting Ouder- en Kindteams Amsterdam (OKT) ondertekende de inkoopovereenkomst voor de komende zes jaar. De drie netwerkpartners, die samen de Ouder- en Kindteams Amsterdam vormen, zetten vervolgens hun handtekening onder de samenwerkingsovereenkomst. Onze opdracht is helder. We zijn er voor alle kinderen, jongeren en gezinnen in Amsterdam, in het bijzonder voor de meest kwetsbare onder hen. De gemeente geeft ons hiermee het vertrouwen om onze opdracht en ons werk te blijven uitvoeren. Daar zijn we blij mee. Het geeft ons de ruimte om als OKT een stabiele positie in te nemen in het sociaal domein en vanuit die positie ook te sturen op de vele ontwikkelingen en wat die vragen van OKT.

Heldere afspraken en actief meedenken

De samenwerkingsafspraken, die we als netwerkpartners in OKT in 2023 actualiseerden, willen we in 2024 implementeren binnen OKT. Vanuit de gezamenlijke prioriteiten hebben we veel thema's samen opgepakt. Zo hebben we actief meegedacht en samengewerkt met Onderwijs, Jeugd en Zorg (OJZ) en samen-

werkingspartners over de organisatie van preventie in het stelsel, de aanbestedingen Flexibel Preventief Aanbod Jeugd (FPAJ) en Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp (ESJH) en de gebiedsgerichte samenwerking met Aanvullende Jeugdhulp partners (AJH). Ook zetten we ons samen met onze partners in voor het verminderen van de wachtlijstproblematiek, de ontwikkelingen in het Toekomstscenario en Blijvend Veilig. Daarnaast is er de gezamenlijke inzet rondom de masterplannen en de 'Ambitie-agenda (passend) onderwijs en jeugdhulp 2023-2027'.

Samenwerken: stap voor stap

Tegelijk zien we ook dat er nog veel te doen is. Het stelsel in Amsterdam blijft in beweging. Het streven is om het aanbod Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO voorheen FPAJ) per 2027 onder te brengen bij OKT. Met de nieuw gegunde APOO-aanbieders zijn eerste stappen gezet om met elkaar het preventief aanbod jeugd in de stadsdelen vorm te geven. We gaan gebiedsgericht samenwerken met de aanvullende jeugdhulpaanbieders. Daarom zijn we, met hen en met de veiligheidspartners, volop in

beweging om andere manieren van samenwerking vorm te geven. We hebben tegelijk te maken met lange wachttijden voor Aanvullende Jeugdhulp. Tijdens het wachten op hulp houden we contact met de gezinnen die van ons zorg en hulp krijgen. Dit zorgt voor extra druk op onze professionals. Ook hebben meerdere maatschappelijke ontwikkelingen invloed op ons werk. De stijgende kansenongelijkheid en bestaanszekerheidsproblematiek en de toename van mentale problemen zijn vaak achterliggende factoren van problemen bij opvoeden en opgroeien. Daarom is een goede samenwerking met Buurteam Amsterdam extra belangrijk en urgent. In 2023 hebben we stappen gezet om deze samenwerking te verstevigen, om zo beter integrale ondersteuning te kunnen bieden aan jeugdigen en gezinnen.

Beweging naar voren

We hebben ook in 2023 ingezet op een heldere positionering op de scholen, de plek waar alle kinderen komen. Door laagdrempelig aanwezig te zijn en kleine vragen en zorgen vroeg te signaleren, willen we voorkomen dat deze uitgroeien tot grote(re) problemen en zwaardere en duurdere zorg. We willen in Amsterdam samen toe naar deze 'beweging naar voren' en dus ook nog meer inzetten op

preventie. OKT speelt hier een belangrijke rol in. In het Rekenkamerrapport bleek dat de uitvoering van preventie bij de stichting onder druk staat. Dat zien wij ook. We zien tegelijk dat de werkdruk groot is. Ook zien we dat de vraag van partners om er méér te zijn als OKT toeneemt. Denk aan aanwezigheid op azc's, ruimere aanwezigheid op scholen en onze groeiende inzet bij onveiligheid naar aanleiding van het Toekomstscenario. We gaan in 2024 samen met de gemeente kritisch kijken naar deze groeiende vraag aan OKT.

Binden en boeien

Onze brede opdracht, waarbij we flink inzetten op preventie en ook jeugdhulp bieden, is een belangrijke opdracht die we niet kunnen uitvoeren zonder professionals met wijkvakmanschap. Dit is een uitdaging in tijden van arbeidsmarkttekortingen. In 2023 hebben we volop ingezet op het binden en boeien van medewerkers. We leverden flinke inspanningen om werknemers te werven en te behouden, met sterker recruitment en investeringen in goed werkgeverschap. Dit deden we onder andere door te kijken naar verbetering van het inwerkprogramma en het opzetten van een traineeschip. Ook de werkomgeving, de diversiteit van het personeelsbestand en de arbeidsvoorwaarden hadden onze aandacht.

Leeswijzer

We starten met een toelichting op de gezamenlijke prioriteiten van de drie netwerkorganisaties. Dit betreft enerzijds de zes prioriteiten uit de opdrachtbrief (2023) van de gemeente aan OKT, en daarnaast een aantal door de JGZ en Stichting OKT geprioriteerde onderwerpen. Hoofdstukken 2 en 3 zijn opgebouwd langs de prioriteiten uit de eigen jaarplannen van Stichting OKT (hoofdstuk 2) en JGZ (hoofdstuk 3) en laten zien wat zij organisatie-specifiek uitvoerden. We sluiten af met het hoofdstuk 'In cijfers': van preventie tot verwijzingen naar specialistische jeugdhulp.

2 - GEZAMENLIJKE PRIORITEITEN

We werken met alle relevante informele en formele partners samen aan ondersteuning en hulp aan gezinnen in onze stad. We halen daar waar nodig expertise, ondersteuning en hulp van deze partners erbij. In 2023 stonden nog stevigere samenwerkingen hoog op de agenda.

A. Preventie

Preventie onder druk

OKT heeft een brede opdracht met het bieden van preventieve jeugdgezondheidszorg, de uitvoering van preventie en jeugdhulp. We zien dat preventie onder druk staat, door de groeiende vraag naar en intensiteit van jeugdhulp. Dit zagen we terug in het rapport van de Rekenkamer. De Stichting OKT heeft 27% tijd besteed aan preventie gehandhaafd. Onze streefwaarde van 30% werd echter niet gehaald. We constateren dat preventie en wijkgericht werken om extra sturing vragen. We zijn daarom gestart met een werkgroep preventie en wijkgericht werken, die in 2024 advies gaat geven over hoe we de uitvoering van preventie binnen onze brede opdracht beter kunnen waarborgen.

De beweging naar voren

In het kader van vroeg signaleren en kleine problemen klein houden, streven we naar sterke Ouder- en Kindteams die goed samenwerken met partners, zowel uit de sociale basis als rondom het preventief aanbod jeugd. Dit betekent dat we samen met bijvoorbeeld (voor)scholen en vrijwilligers inzetten op het versterken van de eigen kracht van gezinnen binnen het normale leven. Dit doen we onder andere met behulp van themabijeenkomsten, bijvoorbeeld over opvoedvaardigheden van ouders. Of we gaan in gesprek met een leerling die ziek is, over mogelijkheden om toch weer naar school te gaan. Om de kwetsbare gezinnen beter te bereiken, investeren we in Zuidoost, Nieuw-West en Noord in de masterplannen, waarbij we met bewoners, informele en formele partners samenwerken rondom thema's als 'Het Jonge Kind' en 'Kans voor de Jeugd'. Ook zijn we aanwezig daar waar ouders en kinderen zijn, zoals speeltuinen, buurthuizen en moskeeën. De aanstelling van netwerkcoördinatoren, die nu in drie stadsdelen aan de slag zijn, ondersteunt die beweging. Zij faciliteren de wijkteams in het leren kennen en samenwerken met de sociale basis. Met de gegunde aanbieders van

Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO, voorheen FPAJ) is het eerste contact gelegd om in 2024 samen stappen te kunnen zetten in het gezamenlijk coördineren van het preventief aanbod jeugd.

B. Samenwerken met onderwijs (inclusief vve en kinderdag-verblijven)

Als we vanuit OKT kansengelijkheid willen verhogen, is het essentieel om samenwerkingen met scholen, voorscholen en kinderdag-verblijven te versterken en samen te werken aan onder andere bestaanszekerheid en mentale gezondheid. Deze ambitie was dus ook een belangrijke focus in 2023 en vond onder andere zijn neerslag in de gezamenlijke ‘Ambitie-agenda (passend) onderwijs en jeugdhulp 2023-2027’, gericht op het bieden van passende ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen op en om de scholen, samen met Amsterdamse scholen en andere netwerkpartners.

Heldere positionering op scholen

De Stichting OKT zorgde voor een heldere positionering: wat kan een school van onze organisatie vragen en verwachten? Dit leidde

onder andere tot een hand-out voor onze professionals. In het begin van het schooljaar spreken we daarover met de scholen. Op en rondom de Familiescholen werken we nauw samen met de Buurteams. Amsterdamse Familiescholen zijn centrale plekken in de wijk, waar brede ondersteuning aan het hele gezin geboden wordt en waar onderwijs, zorg en talentontwikkeling samenkomen en waar hoog wordt ingezet op ouderparticipatie. Een grote kans om krachten te bundelen en samen meer te bereiken.

Schoolaanwezigheid en leerplichtvrijstellingen

Het aantal leerlingen dat thuiszit, bleef in geheel 2023 zowel landelijk als in Amsterdam zorgwekkend hoog. Daarom neemt OKT actief deel aan een stuur- en werkgroep, die zich bezighouden met (het bevorderen van) schoolaanwezigheid. Hierin zijn ook de gemeente, leerplicht en de samenwerkingsverbanden PO en VO vertegenwoordigd. Om scholen en leerlingen te ondersteunen in het tegengaan van (dreigend) schoolverzuim- en uitval, biedt de JGZ vanuit OKT ziekteverzuimbegeleiding (MAZL) aan op de scholen. Sinds schooljaar 2023-2024 doen we dit ook in het primair onderwijs. Ook ondersteunt de JGZ meerdere mentoren met behulp van de

training 'Ziekteverzuim bespreekbaar maken'. We hebben daarnaast een team onafhankelijke jeugdartsen dat adviseert over aanvragen leerplichtvrijstelling. Ook heeft de JGZ, kinderen die niet op een school staan ingeschreven, zo goed mogelijk in beeld gehouden en jeugdgezondheidszorg geboden.

Verhaal uit de praktijk

Stap voor stap weer naar school

Een vijftienjarig meisje gaat helemaal niet meer school. Ze werd ziekgemeld, maar blijkt ongeoorloofd afwezig. Daarom meldt de school haar aan bij de jeugdarts, voor ziekteverzuimbegeleiding. De jeugdarts nodigt vervolgens het meisje en haar moeder uit. Als dit te belastend blijkt, gaat de jeugdarts op huisbezoek. Het meisje, dat de diagnose ASS kreeg, kampt met depressieve gevoelens. Ze slaapt veel overdag, komt niet meer buiten en heeft amper nog sociale contacten.

Naast een ouder- en kindadviseur is met behulp van een PGB-budget een sociaaltherapeut betrokken. De jeugdarts bespreekt samen met het meisje, haar moeder en de ouder- en kindadviseur het belang van weer naar school gaan. Deze terugkeer naar school wordt als doel opgenomen in het behandelplan en de jeugdarts maakt in overleg met de betrokkenen een stappenplan. De eerste stap is huiswerk maken, daarna ook even naar buiten gaan. De school zorgt ervoor dat er twee keer per week een docent langskomt. Daarnaast nodigt de school het meisje en haar dochter elke zes weken uit voor een evaluatie met de jeugdarts. In het begin komt de moeder alleen. Later komt ook haar dochter mee.

Vervolgens start het meisje met een paar uur stage per week. De school stelt zich flexibel op en langzaam worden de activiteiten uitgebreid. Stap voor stap, met haalbare doelen als perspectief. Inmiddels maakt het meisje een veel minder depressieve indruk. Ze gaat weer twee dagen per week naar school en maakt stevast haar huiswerk.

C. Veiligheid

Binnen OKT is het leren rondom werken met de TOP 3 stevig vormgegeven. Bovendien zijn in de bestuurlijke vijfhoek de samenwerkingsafspraken rond werken en leren met de TOP 3 afgestemd. We hebben vanuit de Verbeterbelofte ingezet op gelijktijdig samenwerken, onder meer door samenwerkingsafspraken met de netwerkpartners aan te scherpen en deelname aan het Stagnatienetwerkberaad. Eind 2023 is in Noord officieel Blijvend Veilig gestart. Hierin geven we de werkwijze zoals ontwikkeld in het kader van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming samen met de buurtteams en de veiligheidspartners vorm. Onderdeel hiervan is de borging van de werkwijze van intensieve ondersteuning in het vrijwillig kader bij onveiligheid (IVH) binnen de Stichting OKT. Met het oog op het gebiedsgericht samenwerken met de kernpartners hoog specialistische jeugdhulp (HSJH) en de Gecertificeerde Instellingen (GI) maakten we samenwerkingsafspraken over hoe we handelen bij onveiligheid.

D. Samenwerken met Buurtteam Amsterdam

In 2023 hebben we bestuurlijke afspraken gemaakt, die we uitwerkten in een uitvoeringsplan voor 2023-2027. We hebben

We hebben rondom het programma Voorzorg, uitgevoerd door de JGZ, gezamenlijk afspraken gemaakt, om samen met de buurtteams de zorg aan deze gezinnen met complexe problemen integraal op te pakken in de stadsdelen Noord en Zuidoost. In het eerste kwartaal van 2024 gaan we kijken of we ook op deze manier kunnen samenwerken in andere stadsdelen.

Resultaten

Met behulp van stadsdeelactieplannen is in 2023 een extra boost gegeven aan de samenwerking met de buurtteams in alle stadsdelen. Het gaat hierbij o.a. om elkaar (blijven) kennen en ontmoeten en samen leren. Daarnaast hebben we geoefend met de ontwikkeling van de integrale duo-aanpak, waarbij professionals van Buurtteam Amsterdam en Ouder- en Kindteams samen ondersteuning bieden aan gezinnen waarbij sprake is van meervoudige, complexe en veiligheidsproblematiek. Alle teams zijn aan de slag met het gezamenlijk bespreken van casuïstiek. In casuïstiek halen we elkaar er nu sneller bij (waar nodig), daardoor pakken we de ondersteuning aan jeugdigen en ouders steeds meer gezamenlijk op.

Ouder- en Kindteams en Buurtteam Amsterdam zoeken elkaar steeds natuurlijker op in onze spilfunctie in de stad en de stadsdelen. Daardoor lukt het steeds beter om ouders en jeugdigen in

kwetsbare omstandigheden zo goed mogelijk te ondersteunen. Deze samenwerking is urgent, want bestaansonzekerheid is vaak een oorzaak van gezondheids- en opvoedproblematiek.

Geïntegreerd leeraanbod

Tot slot zijn we bezig met de ontwikkeling van een geïntegreerd leeraanbod voor onze eigen medewerkers én de medewerkers van Buurteam Amsterdam. Zo is in 2023 een extra bestaanszekerheidstraining ontwikkeld met elementen van 'Wegwijs in schuldhulp', de 'Amsterdamse Maatwerkmethode' en 'Stress sensitief werken'. Deze training wordt onderdeel van het basisleeraanbod van onze professionals.

E. Weesp

In januari 2023 startten onze professionals van de JGZ in Weesp. Stichting OKT en Buurteam Amsterdam volgden in oktober en werkten samen met de collega's van Sociaal Wijkteam Weesp aan een zorgvuldige overgang. Stichting OKT en Buurteam Amsterdam zitten op dezelfde locatie, waardoor er gemakkelijk samengewerkt kan worden. Vanaf 1 januari 2024 zijn we als OKT

officieel van start gegaan in Weesp en stopt het Sociaal Wijkteam Weesp.

F. Voorbereiding impact nieuwe inkoop ESJH en ontwikkelingen aanvullende jeugdhulp

Voor de ESJH geldt dat die in 2023 opnieuw is aanbesteed. Het aantal ESJH-partijen is teruggebracht van meer dan 200 naar 13. Dit is voor OKT een grote wijziging. Er is gepoogd een kwantitatieve impactanalyse voor de Stichting OKT uit te voeren door Q Consult Zorg. De cijfers van de gemeente bleken hier echter niet geschikt voor. Dit betekent dat we in 2024 de impact moeten volgen op basis van een aantal kerngegevens, zoals wachttijden en specifieke expertise die mogelijk verloren is gegaan.

De komende jaren wordt verder bezuinigd op de aanvullende jeugdhulp. Dit betekent dat de zorg anders georganiseerd gaat worden. Per stadsdeel bekijken we samen hoe partners in het stelsel de zorg gaan uitvoeren. De aanbieders van aanvullende jeugdhulp zullen meer aansluiten op de netwerken in de wijk. De positie van OKT is nauw verweven met deze ontwikkelingen. Uiteraard hebben de bezuinigingen op de Aanvullende Jeugdhulp ook voelbare impact op OKT. Door lange wachttijden hebben we te maken met langere

overbruggingsperiodes. We houden tijdens het wachten op hulp contact met gezinnen. Dit zorgt voor extra druk op het werk van onze professionals.

G. Waar we verder samen aan werkten

Samenwerken rondom de masterplannen

Ouder- en Kindteams Amsterdam is als alliantie-partner nauw betrokken bij het Masterplan Zuidoost en het Masterplan Nieuw-West. Deze masterplannen zetten in op een langdurige aanpak om meer kansengelijkheid te realiseren. In Zuidoost nemen we deel aan drie werkgroepen die horen bij de derde ambitie: 'In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je alle kansen en mogelijkheden hebt om je te ontwikkelen, te groeien en talenten te ontplooien'.

Het Jonge Kind

Samen met de gemeente zijn we trekker van de werkgroep Jonge Kind. Volgens de participatielijnen van het masterplan voeren we gesprekken met ouders over opvoeden en opgroeien. De gesprekken komen het vertrouwen en wederzijds begrip tussen professionals en ouders ten goede.

Ook zetten we in Zuidoost en Nieuw-West in op (nieuwe) initiatieven om zwangere vrouwen en jonge kinderen in een kwetsbare positie nog beter te bereiken met ondersteuning en zorg, veelal met inzet van informele partijen. In Zuidoost is gewerkt aan een goed en aansluitend aanbod voor de stimulering van jonge kinderen. Voorbeelden zijn de uitbreiding van de spelinlopen en de start van groepen voor kinderen, die meer zorg nodig hebben dan de reguliere spelinloop kan bieden. Voor Nieuw-West hebben we plannen ingediend rondom het Jonge Kind voor de besteding van SPUK-middelen. De plannen zullen begin 2024 door de werkgroep verder uitgewerkt worden. Ook in Zuidoost zijn wij met de werkgroep Jonge Kind bezig om de SPUK-gelden in te zetten met als doel kinderen te helpen en stimuleren om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Taalaanbod

Met de aanbieders van kinderopvang, spelinloop en onderwijs, met de buurtteams, de gemeente en PPO Zuidoost inventariseren we al het taalaanbod. Dit aanbod beoordelen we vervolgens op basis van evidence, we stellen hiaten vast en proberen goed af te stemmen. Dit resulteerde eind 2023 in een advies om tot een beter passend aanbod te komen voor het jonge kind in Zuidoost. We zijn in gesprek met partners

uit de sociale basis en ouders om een tweede ring vormen, die gaat meedenken en meewerken aan de werkgroep.

Gebiedsgericht samenwerken met Aanvullende Jeugdhulp

In 2023 zijn grote stappen gezet in de ontwikkeling van een gebiedsgerichte samenwerkwijze met de buurtteams, huisartsen, Gecertificeerde Instellingen (GI), Kernpartners Hoog Specialistische Jeugdhulp (HSJH). Eind 2023 zijn ook de aanbieders Enkelvoudige Specialistische Jeugdhulp (ESJH) aangesloten op deze ontwikkeling. We ontwikkelden een werkwijze waarbij we elkaar erbij halen, zonder dat daar een verwijzing voor nodig is. Ook werken we aan één centrale toegang per gebied (stadsdeel) voor Aanvullende Jeugdhulp (AJH)-verwijzingen vanuit een huisarts, medisch specialist, OKT of de GI. OKT is actief in de cockpits in de stadsdelen om de beweging met betrokken partners aan te jagen en te ontwikkelen. Daarnaast leveren we verbinders in de gebiedsknooppunten, om met de verbinders van de AJH-verwijzingen te prioriteren en verdelen.

Huisvesting OKT

Toekomstbestendige en optimale huisvesting is belangrijk. De locatie moet voor ouders en

kinderen prettig, laagdrempelig en goed bereikbaar zijn. Op dit moment ligt er een funding (Leidraad Realisatie Huisvesting OKT-locaties) in Amsterdam in de vorm van huisvestingsafspraken tussen Stichting OKT, JGZ en OJZ. Deze funding is stevig maar heeft nog een paar knelpunten. Op het moment van schrijven brengen we die in kaart.

In 2023 is het team huisvesting van JGZ-GGD en Stichting OKT versterkt. Met deze uitbreiding is er genoeg capaciteit om de totale hoeveelheid huisvestingsprojecten aan te kunnen en kan het team goed inspelen op ontwikkelingen en de versteviging van de samenwerking met ondersteuningsdiensten van de gemeente Amsterdam. Verder hebben JGZ, de Stichting OKT en het buurtteam in Weesp een gezamenlijk pand van waaruit de werkzaamheden plaatsvinden. Dit verstevigt de samenwerking tussen de partijen, die daardoor de gezinnen beter kunnen helpen.

3 - PRIORITEITEN STICHTING OUDER- EN KINDTEAMS AMSTERDAM

A. Sterke professionele basis en teams

Doorontwikkeling Generalistische Basis

In 2023 begon een doorontwikkeling van de Generalistische Basis (GB) na een evaluatie in 2022. Dit leidde tot GB 2.0, met vier belangrijke aanpassingen: praktische uitgangspunten per discipline, een helder werkproces voor ouder- en kindadviseurs en jeugdpsychologen, uitgebreide rol van werkbegeleiders, en herziene kennis van wijkgericht werken. Deze inspanning omvatte diverse collega's en expertise. GB 2.0 wordt definitief gemaakt in 2024 en biedt een leesbaar en bruikbaar fundament en werkproces voor managers, teams en ondersteunende medewerkers, ter ondersteuning van de organisatiepositionering en samenwerking met partners.

B. Gebiedsgericht samenwerken: versterken samenwerking in de wijk met buurtteams en sociale basis

Zie hoofdstuk gezamenlijke prioriteiten, prioriteit A en D.

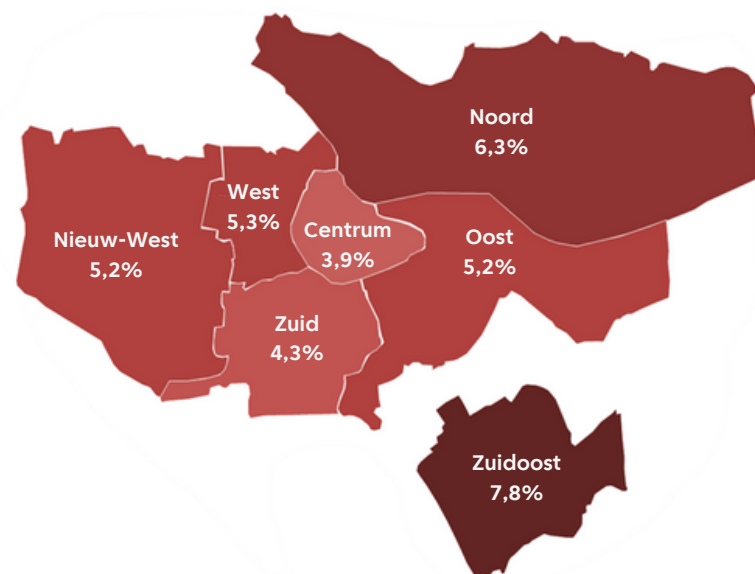
C. Gebiedsgericht samenwerken: versterken samenwerking met kernpartners SJH en op veiligheid met de netwerkpartners

Zie hoofdstuk gezamenlijke prioriteiten, prioriteit C, F en G.

D. Kansen vergroten in een diverse stad

Zie hoofdstuk gezamenlijke prioriteiten, prioriteit G voor masterplannen.

We zetten onze professionals in waar ze het hardst nodig zijn, zowel in de wijken als op de scholen. Onze inzet is gedifferentieerd en gebaseerd op het aantal jeugdigen en de kwetsbaarheid van scholen en wijken. In 2023 bereikten we met jeugdhulp de meeste jeugdigen in de stadsdelen Zuidoost (7,8%) en Noord (6,3%). Dit zijn ook stadsdelen waar veel jeugdigen wonen en veel kwetsbare jeugdigen.

E. Aantrekkelijk werk en werkomgeving en verstevigen van de organisatie

In 2023 hadden we nog steeds last van krapte op de arbeidsmarkt. In het laatste kwartaal van 2023 zagen we een stijging van de bezetting van ouder- en kindadviseurs, ondanks de uitbreiding met stadsgebied Weesp. We spannen ons ervoor in dat dit in de loop van 2024 verder verbetert.

Aantrekkelijke werkgever

In 2023 hebben we flink ingezet op onze rol als werkgever. Een aantrekkelijke werkgever organiseert een prettige werkomgeving, stimuleert diversiteit binnen het personeelsbestand en ondersteunt en verstevigt de organisatie. Ook hebben we geïnvesteerd in recruitment. Want genoeg personeel vormt dé sleutel tot een lagere werkdruk bij de medewerkers en zorgt voor minder uitstroom en verzuim. Met meer mensen kunnen we ons werk beter doen in de stad.

Een vaste groep met een afvaardiging van medewerkers en managers is daarom op verschillende plekken in de stad actief en zet alles op alles om nieuwe medewerkers aan te trekken en te werven. We waren bijvoorbeeld aanwezig op de carrièrebeurs in Zuidoost, georganiseerd door Zuidoost Werkt, op een locatie van Buurtteam Amsterdam. Ook namen we deel aan een Meet &

& Greet-moment met zij-instromers van de Hogeschool van Amsterdam, deze kandidaten hebben vaak meer levenservaring. De investeringen in de werving van nieuwe collega's werpen hun vruchten af. In het afgelopen jaar zijn veel openstaande vacatures vervuld. Maar ook in 2024 blijft dit een prioriteit die hoog op onze agenda staat.

Diverse teams

In de lente van 2023 werden de resultaten van de 'Barometer Culturele Diversiteit' uit 2021 bekendgemaakt. Daaruit bleek dat de Ouder- en Kindteams gevormd worden door een cultureel diverse groep werknemers. Ook de vacatures worden vervuld op een manier die goed aansluit bij de culturele diversiteit van de Amsterdammers en dat willen we uiteraard zo houden. We hebben op de banenmarkt in Zuidoost verschillende werkzoekenden gesproken en met mensen gepraat die een carrièreswitch richting het domein jeugd en gezin overwegen. In geanimeerde gesprekken ontmoetten we diverse potentiële collega's die de organisatie veel te bieden hebben vanuit hun expertise, competenties, culturele achtergrond, levenservaring en eigenheid. Ook zijn we bezig met de werving en de positionering van ervaringsdeskundigen in de organisatie, als waardevolle bron van doorleefde ervaring én kennis.

Betere arbeidsvoorwaarden

In 2023 hebben we onze arbeidsvoorwaarden onder de loep genomen. Een analyse van de exitgesprekken maakte duidelijk dat we onze medewerkers nog meer waardering en aandacht moeten geven. We zijn breed aan de slag met de herwaardering van ons functiehuis en streven ernaar om voor de zomer van 2024 dit traject af te ronden. We hebben in 2023 de herwaardering van de functie van OKA afgerond. Medewerkers kunnen worden ingedeeld in een 9 of een 10 functie met het oog op de nieuwe ontwikkelingen op het Toekomstscenario. Ook maken we gebruik van de uitlooptredes om alle medewerkers – met hun brede functie – beter te waarderen. We gaven een nieuw duurzaam mobiliteitsbeleid vorm, waarmee we gehoor geven aan de wens van medewerkers en aan de duurzaamheidsopgave. We stimuleren gebruik van de fiets en duurzaam vervoer door gebruik te maken van de NS-businesscard waarmee medewerkers onbeperkt kunnen reizen. Daarnaast krijgt elke medewerker per jaar een leerbudget om in te zetten voor een breed scala aan ontwikkelingstrajecten en trainingen. Medewerkers krijgen veel vrijheid op dit leerbudget in te zetten op een manier die bij hun interesses en passies aansluit, zelfs leren coachen met honden is een mogelijkheid!

Scan de QR Code voor het hele verhaal →

Herijken verzuimbeleid

In 2023 hebben we de eerste stappen gezet in het verbeteren van ons verzuimbeleid in samenwerking met onze nieuwe Arbodienst, Zorg van de Zaak. We hebben ons verzuimprotocol en verzuimproces aangescherpt. Ook werken we nu met een ‘providerboog’. Zodoende zijn wij in staat om passende zorg te bieden aan onze professionals vanuit partijen waarvan wij weten dat zij deze zorg op een hoog niveau leveren. Wij werken hiervoor met specialistische partijen, bijvoorbeeld op het gebied van aanpak van psychische klachten. Daarnaast werken we ook met partijen met een specialisme in bijvoorbeeld bedrijfsmaatschappelijk werk, loopbaanadvies, tweede spoortrajecten, etc.

Het terugdringen van verzuim heeft binnen OKT hoge prioriteit, maar we zijn er helaas nog lang niet. Vooral het langdurig verzuim blijkt hardnekkig. We bekijken constant hoe wij onze aanpak kunnen verbeteren. Dit doen we onder andere door hierover te praten met onze medewerkers. Ook voeren we het gesprek met vergelijkbare organisaties, om zodoende van elkaar te leren. Daarnaast maken wij gebruik van (externe) expertise op dit gebied en kijken wij terug naar ons beleid in de afgelopen jaren om de effectiviteit van onze genomen maatregelen onder de loep te nemen en aan te scherpen.

Verhaal

*De helende kracht
van een hondenpoot*

Duurzame mobiliteit

Daarnaast gaven we in 2023 het nieuwe, duurzame mobiliteitsbeleid vorm. Zo spelen we in op de verduurzamingsopgave én geven we gehoor aan de wensen van onze medewerkers. In onze mobiliteitsvisie staat het volgende:

“In het huidige klimaatakkoord is afgesproken dat de CO2-uitstoot door werk gebonden personenmobiliteit in 2030 één megaton minder moet zijn. Daarnaast werken wij in opdracht van de Gemeente Amsterdam en de gemeente wil de stad zoveel waar mogelijk autovrij maken, daar willen wij ook graag aan bijdragen.”

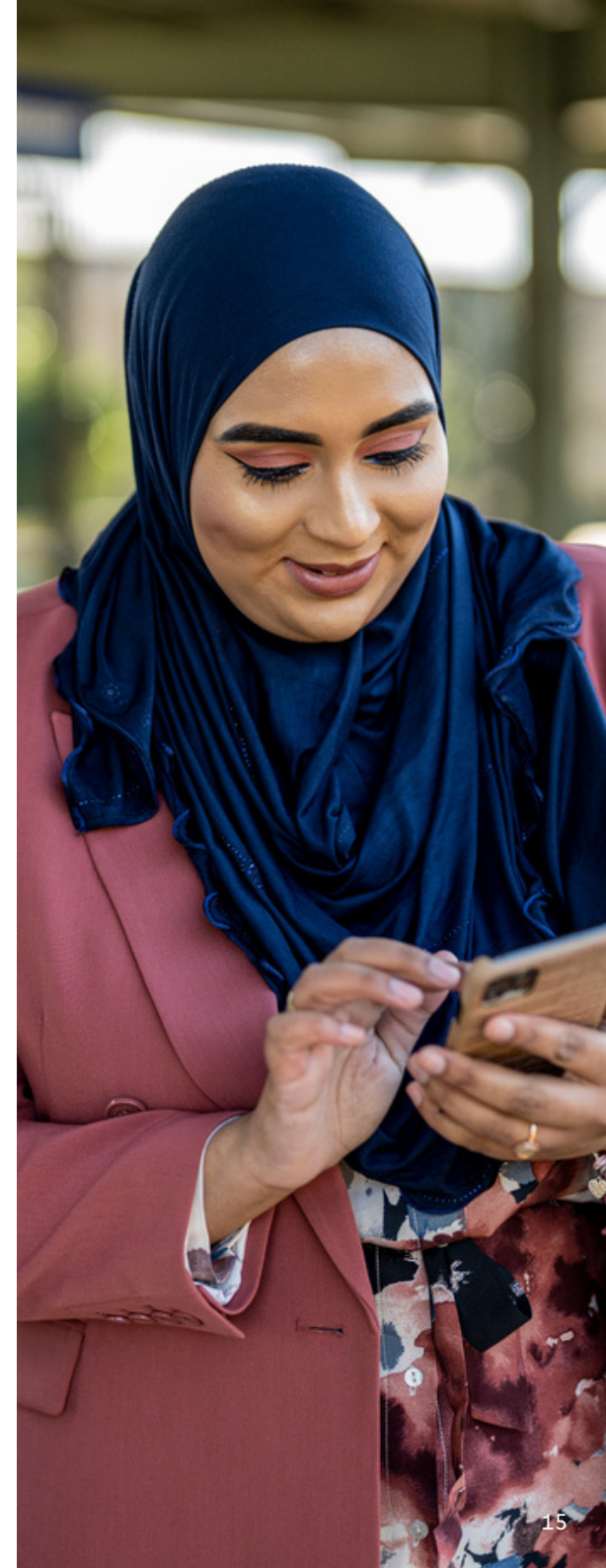
In de nieuwe visie zetten we in op het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer. We stimuleren duurzaam reizen zonder dat de medewerkers meer kosten maken. Daarom sloten we een contract af met de NS. Vanaf 1 februari 2024 bieden we onze medewerkers een NS Businesskaart aan, waarmee ze onbeperkt kunnen reizen met alle OV-diensten in Nederland, ook privé. Medewerkers die gebruik maken van de fiets, kunnen een km-vergoeding declareren, tot een maximum van dertig kilometer per enkele reis. Wie toch de auto verkiest, krijgt nog steeds een kilometervergoeding, maar verliest het recht op een NS-businesskaart.

Verder versterken van de organisatie

In 2023 hebben we op diverse manieren de OKT organisatie verder versterkt. Er is een ontwikkeltraject afgerond voor plan- en besluitvorming, waarbij aandacht is voor sturing op ontwikkelingen en reguliere processen. De teams HR, financiën en directie zijn versterkt.

Quote van een tevreden collega:

“Wat een geschenk is het toch dat we nu een NS-business abonnement hebben! Soms moet ik behoorlijk ver reizen. Dit abonnement maakt het allemaal zoveel gemakkelijker en is één van redenen om bij OKT te blijven werken.”

4 - PRIORITEITEN JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Ook 2023 stond voor de JGZ GGD in het teken van gezinnen in een kwetsbare situatie nog beter bereiken. De drie actielijnen (A, B en C) uit het jaarplan die hieronder aan bod komen, vormen een leidraad om dit streven waar te maken.

A. Versterken outreachend, wijkgericht, datagestuurd werken en zorg op maat

Onderzoek bereiken kwetsbare doelgroepen

JGZ gaf het onderzoeksbureau Motivaction afgelopen jaar de opdracht te onderzoeken hoe we kwetsbare doelgroepen beter kunnen bereiken. De uitkomsten zullen ons meer inzicht geven in deze groepen en hun gedrag. Zo kunnen wij beter aansluiten bij hun belevingswereld en communicatievoorkeuren. Inmiddels zijn er ouders geïnterviewd uit de stadsdelen Zuidoost, Noord en Nieuw-West, met verschillende (migratie)achtergronden, leeftijden en opleidingsniveaus. Motivaction haalde uit de interviews een aantal factoren die van invloed zijn op het gedrag van deze groepen en hun gebruik van de diensten van jeugdgezondheidszorg. We ronden dit onderzoek begin

2024 af en zullen in de rest van dit jaar aan de slag gaan met de implementatie van de adviezen.

Clïëntparticipatie

In 2023 hebben de aandachtsfunctionarissen cliëntparticipatie van JGZ het belang van cliëntenparticipatie onder de aandacht gebracht bij professionals van JGZ en Gezond Leven. Deze aandachtsfunctionarissen coachen en ondersteunen professionals bij het inzetten van cliëntparticipatie bij projecten en programma's en verbinden hen met netwerken en sleutelfiguren in de wijk. Voorbeelden van programma's die zij ondersteunen zijn 'Verhogen van de vaccinatiegraden RVP' en het programma 'Gezond leven makkelijker maken'. De aandachtsfunctionarissen zijn actief betrokken bij het leernetwerk van het programma 'Gezond leven makkelijker maken'. Hier delen zij kennis en best practices, die andere organisaties weer verder kunnen helpen. Verder heeft een laaggeletterde ervaringsdeskundige in 2023 een OKT-locatie bezocht. In 2024 staat er nog een bezoek op de planning. Uit deze ervaringen komt een terugkoppeling, met aanbevelingen voor de organisatie.

Voorkomen van no show

We zetten ons in om op een nieuwe manier kinderen en gezinnen te bereiken die onze zorg en ondersteuning het hardst nodig hebben. Uit intern onderzoek van de GGD blijkt dat gezinnen met veel (gezondheids) problemen vaak niet naar een extra afspraak met de JGZ komen. Om toch met deze gezinnen in contact te komen, zoekt de jeugdverpleegkundige actief (telefonisch) contact met hen en vraagt naar hún behoeften en wensen. Dit biedt een opening om op aan te sluiten, in het gesprek met ouders. Open gesprekken voeren en een vertrouwensband opbouwen, zijn essentieel om gezondheidsproblemen aan te kunnen pakken. De ouders en jongeren die op deze manier zijn benaderd, reageren positief en voelen ruimte om onderliggende problemen te bespreken. Het aantal ouders dat behoefte heeft aan huisbezoeken is gestegen. Ook professionals zijn positief over deze aanpak. Al met al genoeg reden om deze werkwijze te continueren, uit te bouwen en uit te breiden naar andere wijken. De SAG ziet dat in de wijken Venserpolder, Holendrecht, Reigersbos en Banne Buiksloot de sms-service niet goed voldoet. Te vaak wisselen ouders in deze wijken van telefoonnummer en/of hebben ze niet voldoende beltegoed.

Rijksvaccinatieprogramma en verhogen vaccinatiegraden

Zorgen over dalende vaccinatiegraden

Uit de tabellen in de bijlage blijkt dat de vaccinatiegraden over 2022 voor het RVP in heel Nederland en ook in Amsterdam zijn gedaald. De raadscommissie Onderwijs, Zorg en Armoedebestrijding (OZA) is in het najaar hierover geïnformeerd via een brief. Hierin uitte wethouder Scholtes zijn zorgen en kondigde hij aan de aanpak verhogen vaccinatiegraden te gaan intensiveren. Ook lichtte hij de maatregelen en acties toe. De raadscommissie OZA werd op 9 mei 2023 per brief geïnformeerd over de opkomst in 2022, de verschillen in vaccinatiegraden per wijk en doelgroep, onze aanpak voor het bereiken van specifieke doelgroepen en de stand van zaken rondom informed consent.

Vaccinatiecampagnes

In het voor- en najaar vonden de vaccinatiecampagne in hallen plaats voor kinderen vanaf 9 jaar. De opkomst was, net als in 2022, ongeveer 60%. Er zijn acties ingezet om kinderen en jongeren die niet zijn verschenen te bereiken. Zij konden terecht bij de vaccinatie inloopspreekuren op een aantal OKT's in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Bij de inloopspreekuren worden mobiele prikteams ingezet voor het geven van vaccinaties.

De SAG besteedde bij de leeftijdsgroep 0-4 jaar veel aandacht en tijd aan het gesprek met ouders/verzorgers over vaccineren en investeerde in voorlichtingsbijeenkomsten over vaccineren. Standaard werd op de antroposofische consultatiebureaus bij het 4-weken-contactmoment extra tijd ingepland voor het bespreken van vaccinaties.

Uitwisseling en samenwerking

In het najaar heeft JGZ Amsterdam een succesvolle uitwisselingsbijeenkomst georganiseerd voor de G4, met pitches over best practices en geleerde lessen. Dit succesvolle evenement wordt volgend jaar door Den Haag georganiseerd. Het RIVM en JGZ GGD Amsterdam nemen deel aan een door de Europese Unie gefinancierd programma 'Overcoming Obsticals to Vaccination'. We nemen daarnaast deel en dragen bij aan diverse internationale werkbezoeken (onsite visits) waarin best practices en innovaties rondom vaccineren uitgewisseld worden. De JGZ heeft op de landelijke vaccinatie-alliantie de Amsterdamse aanpak gepresenteerd, op uitnodiging van VWS.

Gezonde en Kansrijke Start

De eerste 1000 dagen van een kind (-9 maanden tot 2 jaar) zijn een cruciale periode voor de ontwikkeling. Het welzijn en de

gezondheid van ouders en kind voor, tijdens en na de zwangerschap blijken een belangrijke voorspeller te zijn van die latere fysieke en mentale gezondheid. De Jeugdgezondheidszorg speelt een belangrijke rol in Kansrijke Start en de geboortezorgketen. We borgen de doorgaande lijn van pre- naar postnataal.

Training en netwerken

Er zijn jeugdverpleegkundigen getraind in Centering Ouderschap en er lopen meerdere Centering Ouderschap-groepen op verschillende locaties. Ook hebben we ruim 100 jeugdverpleegkundigen van de GGD en SAG geschoold in het uitvoeren van de prenatale contactmomenten. We zijn aangesloten bij de netwerkbijeenkomsten GKS en bij de lokale stadsdeelcoalities. Daarnaast hebben we bijeenkomsten georganiseerd met de hele geboortezorgketen om de samenwerking rondom de prenatale contactmomenten te versterken. We zijn ook bezig met de doorontwikkeling van het kernteam Jonge Kind van stadsdeelniveau naar wijkniveau. Op deze manieren organiseren we hulp en de benodigde kennis dicht bij de gezinnen. Verder is afgesproken dat er in ieder team professionals met specifieke kennis op het gebied van het jonge kind met ontwikkelingsproblematiek aanwezig moeten zijn. De aandachtsfunctionarissen GKS hebben per stadsdeel

uitvoeringsplannen gemaakt, in samenwerking met afdeling Gezond Leven van de GGD en de stadsdelen. Dit loopt goed.

JGZ Podcast gezond opgroeien en opvoeden voor ouders

We hebben een aantal podcasts ontwikkeld om ouders betrouwbare informatie te bieden op een laagdrempelige manier. De JGZ wil op de behoefte van ouders inspelen en innoveren en moderniseren. Ouders zijn een groot gedeelte per dag online te vinden. Denk aan het gebruik van sociale media zoals: Instagram, Facebook, Tik Tok en Twitter. Ouders vinden op deze platforms ook steun bij elkaar. Ouders kunnen zelf, wanneer het hen uitkomt, luisteren naar de podcast. Het is mogelijk om de afspeelsnelheid te vertragen, bijvoorbeeld voor ouders die de Nederlandse taal minder machtig zijn. Daarnaast is het voor ouders een fijne manier om informatie te krijgen over wellicht 'moeilijke onderwerpen'.

Een link naar een van de afleveringen,
die 450 keer is beluisterd.

Quote van een ouder:
"Een podcast, wat een fijne en
goede manier om betrouwbare
informatie te krijgen!"

Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers

De JGZ biedt op dit moment jeugdgezondheidszorg aan ongeveer 1100 Oekraïense kinderen in Amsterdam. We hebben goed contact met de gemeentelijke projectleider, met wie we signalen kunnen delen en die locatiemanagers en de JGZ met elkaar verbindt bij zorgen rondom een kind.

Voor asielzoekers bieden we nog steeds jeugdgezondheidszorg op alle (crisis)noodopvanglocaties. We besteden daarnaast aandacht aan het verbeteren van de kwaliteit en inhoud van de zorg voor deze kwetsbare doelgroep, specifiek op de onderwerpen prenatale zorg, gezondheidsvoorlichting en passende (psychisch-sociale) jeugdhulp. Het JGZ Vluchtelingenteam bestaat uit jeugdartsen en – verpleegkundigen uit diverse teams. Als vluchtelingen wisselen van opvanglocatie in de regio Amsterdam, kunnen we continuïteit van zorg bieden.

B. Versterken van de integrale blik en werkwijze

Centrale Zorgverlener

In Amsterdam werken we sinds 2016 met Zilveren Kruis samen aan de inzet van de centrale zorgverlener (czv) voor kinderen met obesitas. Vanaf 1 januari 2024 kunnen kinderen met obesitas in heel Nederland via de basisverzekering geholpen worden. Dit is vastgelegd door de NZa in de beleidsregel:

Ketenaanpak zorg en ondersteuning voor kinderen met overgewicht en obesitas, gepubliceerd op 24 mei 2023. Het bestuur in Amsterdam maakte zich in 2023 hard voor een beleidsregel gebaseerd op de Amsterdamse aanpak, waarmee de meest kwetsbaren ook goed geholpen kunnen worden. De samenwerking met zorgverzekeraars in de coalitie Amsterdam Vitaal en Gezond (AV&G) heeft hieraan bijgedragen.

2024 Wordt een overgangsjaar, omdat landelijk nog niet alle randvoorwaarden voor de uitvoering gerealiseerd zijn. De JGZ werkte mee aan de analyse van de stand van de keten en verbeteringen en Amsterdam is landelijk één van de twee experimenten die opgeschaald mogen worden. We zijn samen met Gezond Leven druk bezig met voorbereidingen. In oktober zijn twaalf jeugdverpleegkundigen met de opleiding tot centrale zorgverlener gestart. Ook werken we verder aan de organisatie van het registratie en declaratieproces, zodat de zorg in 2024 bij de zorgverzekeraar kan worden gedeclareerd.

De implementatie van de nieuwe beleidsregel vraagt ook in 2024 nog veel aandacht. Het is een complex proces, vanwege de onzekerheden die in de uitwerking van het landelijke beleid zitten. De JGZ blijft zich hierbij inzetten om goede en passende zorg en ondersteuning voor gezinnen te kunnen realiseren en draagt bij aan kennisuitwisseling over de aanpak.

Van individueel werken naar collectief

Groepsgerichte preventie sluit aan op de beweging 'naar de voorkant' die we willen maken in het jeugdstelsel. Ouders of jongeren kunnen op deze manier elkaar advies geven, steunen, en helpen. Door de vragen en zorgen die gedeeld worden, worden onderwerpen bespreekbaar gemaakt en realiseren mensen dat zij niet de enige zijn met vragen of zorgen. Daarnaast is deze manier van werken efficiënter, met het oog op de schaarste in de arbeidsmarkt. Een mooi voorbeeld van groepsgerichte preventie is Centering Ouderschap. Afgelopen najaar hebben we het huidige aanbod groepsgerichte collectieve preventie in kaart gebracht en gekeken wat er nodig is om groepsgericht werken te versterken. In 2024 willen we de vertaalslag maken naar de praktijk en vaker collectieve preventie in gaan zetten.

Vroegsignalering en screening

Binnen de GGD kijken we hoe we gezondheidsproblemen bij kwetsbare jongeren in de vo-leeftijd vroeger kunnen signaleren. In de eerste helft van 2023 hebben we deelgenomen aan de hackathon 'Dutch Hacking Health Amsterdam'. De deelnemers kregen een vraagstuk voorgelegd: hoe kan JGZ Amsterdam gezondheidsproblemen of risico's daarop vroegtijdig signaleren bij jongeren in een

kwetsbare situatie? Hieruit vloeiden innovatieve ideeën, zoals het inzetten van ervaringsdeskundigen en het meer beeldend uitvragen van de vragenlijst 'Jij en je Gezondheid', bijvoorbeeld door gamification. Studenten van een technasium onderzochten hoe gamification kan helpen bij vroegsignalering bij (kwetsbare) jongeren.

Een onderzoeksbureau is bezig met een verkenning over het bereik van jongeren in een kwetsbare situatie. Zij onderzoeken hierbij het bereik via de vragenlijst 'Jij en Je Gezondheid' en via andere contactmomenten. Uit deze verkenning komen een aantal aanbevelingen, die wij verder uitwerken en invoeren.

Maak in dit filmpje kennis met 'In control', een tool ontwikkeld voor en met jongeren, die hen 'in control' laat bij het beantwoorden van gevoelige gezondheidsvragen.

C. Bouwen aan een sterke basis

Binden en boeien van JGZ-professionals

Door de krapte op de arbeidsmarkt onder jeugdartsen en -verpleegkundigen, willen we onze medewerkers blijven boeien en binden binnen de JGZ. Om jeugdartsen en -

verpleegkundigen te blijven boeien, maken we een loopbaan- en ontwikkelplan. Hierbij kijken we naar opleidingsniveau en expertise, zodat iedereen uitgedaagd wordt en op niveau kan werken. Het plan wordt in 2024 samen met de professionals gedeeld en verder uitgewerkt.

De nieuwe werkwijze op het gebied van onboarden houdt in dat we zoveel mogelijk medewerkers direct in een vast team indelen. In 2024 starten we met een nieuw scholingsprogramma, een geheel nieuwe introductieweek en een traineeship voor jeugdartsen en -verpleegkundigen. Deze acties hebben tot een daling van de uitstroom geleid. Ook merken we dat er interesse is voor onze vacatures voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Nieuwe werknemers komen vaak via enthousiaste collega's met ons in contact.

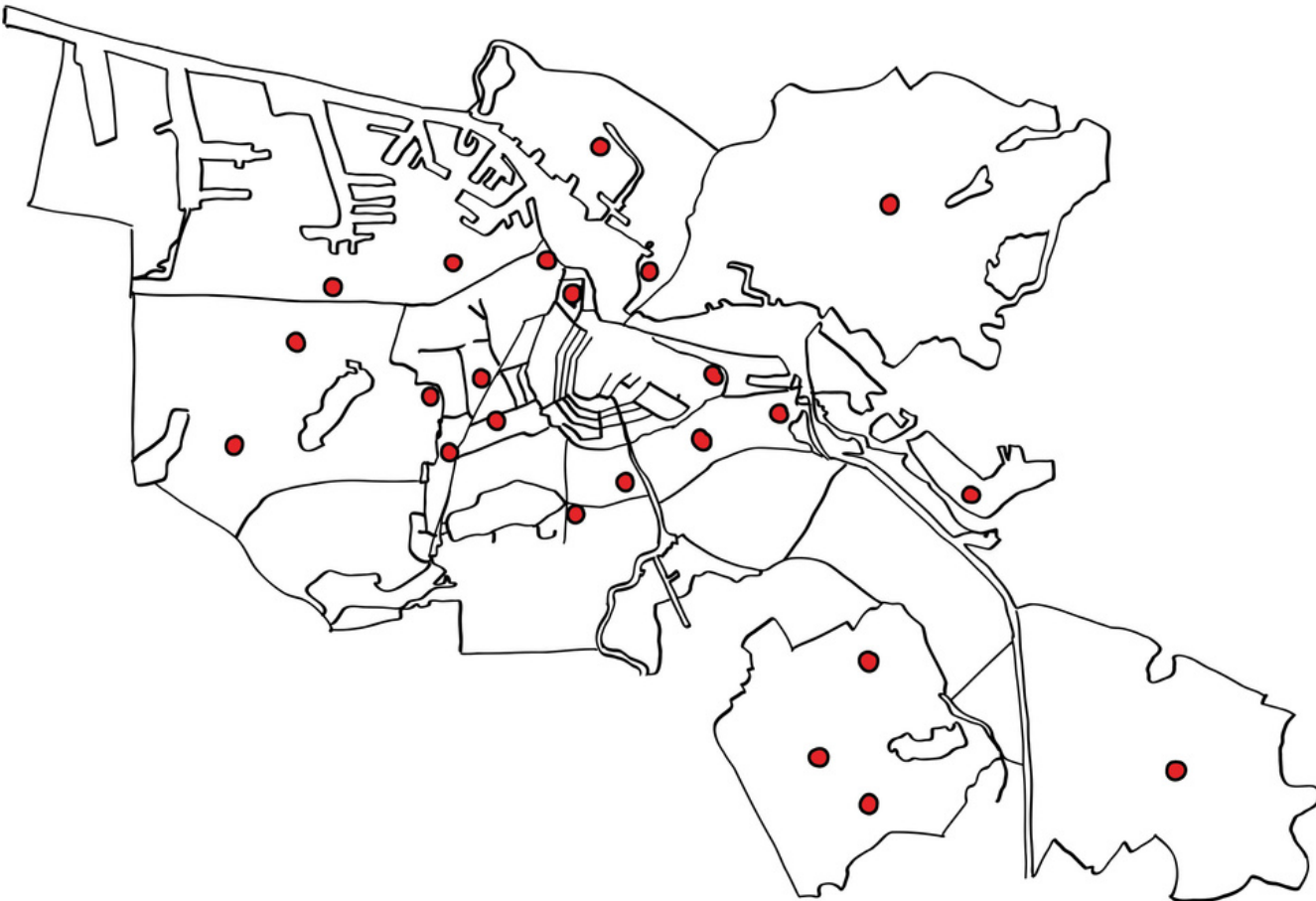
Versterken vakmanschap

Het 1e en 2e jaarsscholingsprogramma voor jeugdarts en jeugdverpleegkundigen is gericht op het vergroten van inhoudelijke vakkennis, kennis over de richtlijnen, gespreksvoering en intervisie. Daarnaast hebben we in 2023 de samenwerking met de leerlijn van de Stichting OKT geïntensiveerd, zodat we gezamenlijk scholingen kunnen organiseren en volgen. We

voerden ook verkennende gesprekken met de buurtteams over het intensiveren van de samenwerking op het gebied van scholing.

Het professioneel handelen van JGZ-professionals toetsen we via Video Interactie Begeleiding van Samen Starten. In themagerichte Video Interactie Begeleidingen in groepen is extra aandacht voor de onderwerpen hechting en armoede/financiën. In de tweede helft van 2023 hebben we ook aandacht besteed aan het thema 'Samen beslissen en registreren'.

5 - IN CIJFERS

Onze prestaties in cijfers - een samenvatting

AMSTERDAM (TOTAAL)

Bereik 0-jarigen	98,8%
Aandeel preventie ¹	27%
Deelnemers aan trainingen	1.137
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	5,3%
Aandeel zelf doen	83%

WEST

Bereik 0-jarigen	98,6%
Aandeel preventie	22%
Deelnemers aan trainingen	184
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	5,3%
Aandeel zelf doen	82%

NIEUW-WEST

Bereik 0-jarigen	98,9%
Aandeel preventie	31%
Deelnemers aan trainingen	143
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	5,2%
Aandeel zelf doen	79%

ZUID

Bereik 0-jarigen	98,5%
Aandeel preventie	31%
Deelnemers aan trainingen	69
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	4,3%
Aandeel zelf doen	79%

CENTRUM

Bereik 0-jarigen	99,5%
Aandeel preventie	31%
Deelnemers aan trainingen	69
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	3,9%
Aandeel zelf doen	79%

NOORD

Bereik 0-jarigen	98,5%
Aandeel preventie	32%
Deelnemers aan trainingen	123
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	6,3%
Aandeel zelf doen	83%

OOST

Bereik 0-jarigen	99,5%
Aandeel preventie	28%
Deelnemers aan trainingen	86
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	5,2%
Aandeel zelf doen	80%

ZUIDOOST

Bereik 0-jarigen	98,5%
Aandeel preventie	21%
Deelnemers aan trainingen	220
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp (0-18)	7,8%
Aandeel zelf doen	85%

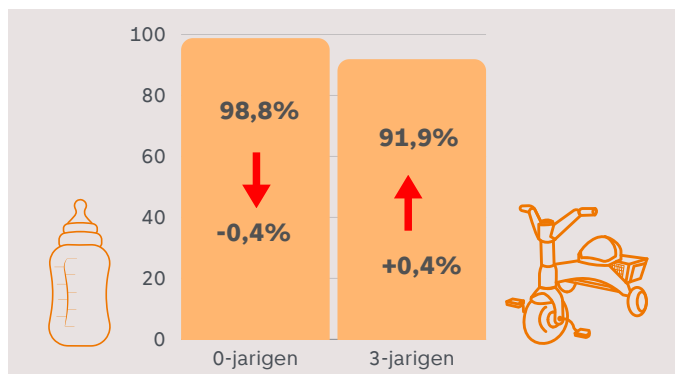
WEESP²

Bereik 0-jarigen	99,7%
------------------	-------

¹ Betreft het aandeel preventieve activiteiten van de stichting Ouder- en Kindteams, gemeten in het Dagboekjesonderzoek 2023.

² In 2023 was in Weesp alleen de Jeugdgezondheidszorg aanwezig.

Bereik basispakket jeugdgezondheidszorg (GGD en SAG zorgontwikkeling³)

Het aantal kinderen 0-4 onder zorg is iets gedaald ten opzichte van 2022, en is ook lager dan het begrote aantal kinderen. Dit verschil is te verklaren door de daling van het aantal geboortes in Amsterdam. We zien dat de geboortegolf uit 2021 als gevolg van corona voorbij is, zie ook: [Geboortegolf als gevolg van corona voorbij: weer minder baby's | RTL Nieuws](#). Het aantal peuters daalt ook.

Het bereik onder 0-jarigen ligt ruim boven de norm van 95% en het bereik van 3-jarigen ligt onder de norm van 95%. Het bereik van 3-jarigen is nagenoeg gelijk aan dat van 2022. Een verklaring voor het bereik onder de norm van 3-jarigen is het feit dat de prioriteit ligt bij het zien van de 0-jarigen. Verder werkt de JGZ in alle teams steeds meer op maat, in plaats van dat kinderen op standaard-contactmomenten worden gezien. In de bereik-percentages worden de contacten met de 1- en 2-jarigen niet meegeteld. Deze maken wel deel uit van het aantal consulten.

Mening ouders

Contactmogelijkheden (schaal 1-5)

Eind 2022 is het KTO uitgevoerd, de resultaten zijn begin 2023 bekend gemaakt. De resultaten laten zien dat onze klanten tevreden zijn over het laatste contact met JGZ. Zowel Amsterdam als Amstelland scoren een 4,4 op een vijfpuntenschaal.

Alle meewerkende teamleiders JGZ hebben de uitkomsten per JGZ-locatie ontvangen en besproken met de teams. Eventuele verbeterpunten zijn opgepakt. In december 2023 is er een nieuwe KTO uitgezet onder ouders met kinderen tussen 0-4 jaar die wij jeugdgezondheidszorg bieden.

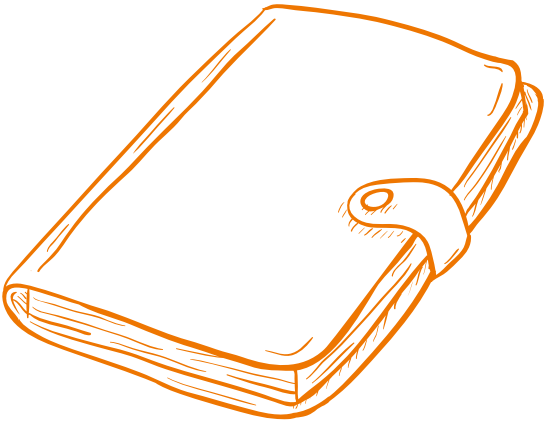
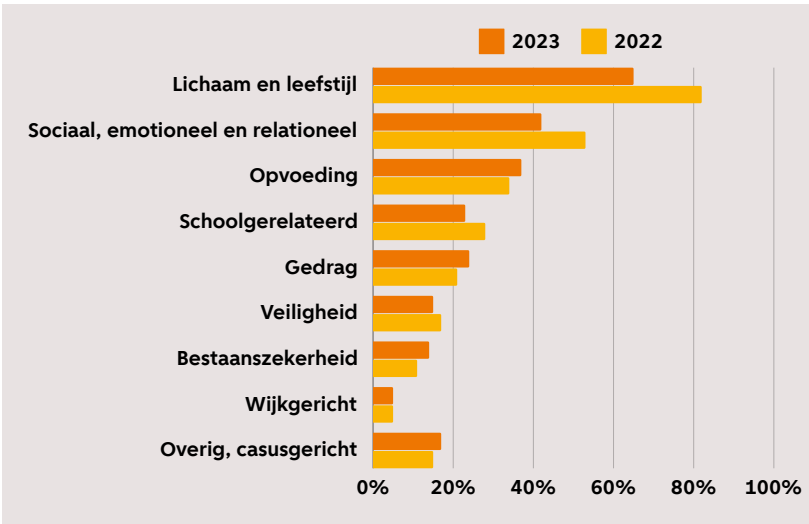
Aantal consulten

Het aantal consulten is over heel 2023 gestegen in vergelijking met 2022. Dit is te verklaren door het aantal toegenomen vaccinatieconsulten, met name door de inhaalcohorten HPV. Het aantal chats is ook gestegen met bijna 1.400 ten opzichte van vorig jaar. Ook zien we een toename in het aantal consulten op het VO in vergelijking met vorig jaar. Daarnaast zien we een daling in het PO. Dit is te verklaren door de wijzingen in leerlingaantallen zoals hierboven beschreven.

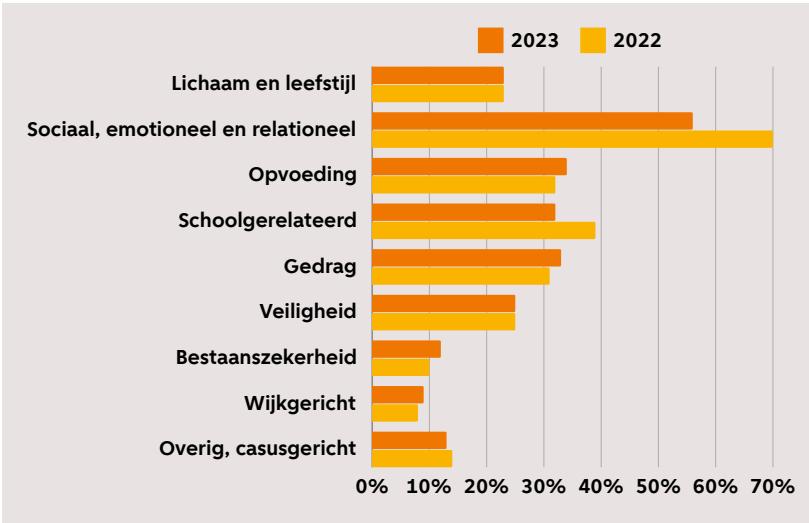
³ GGD Amsterdam en Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra - Zorgontwikkeling (SAG) bieden beiden jeugdgezondheidszorg; GGD Amsterdam voor kinderen van -9 maanden tot 23 jaar, SAG voor kinderen van -9 maanden tot 4 jaar.

Dagboekjesonderzoek
Thema's Jeugdgezondheidszorg

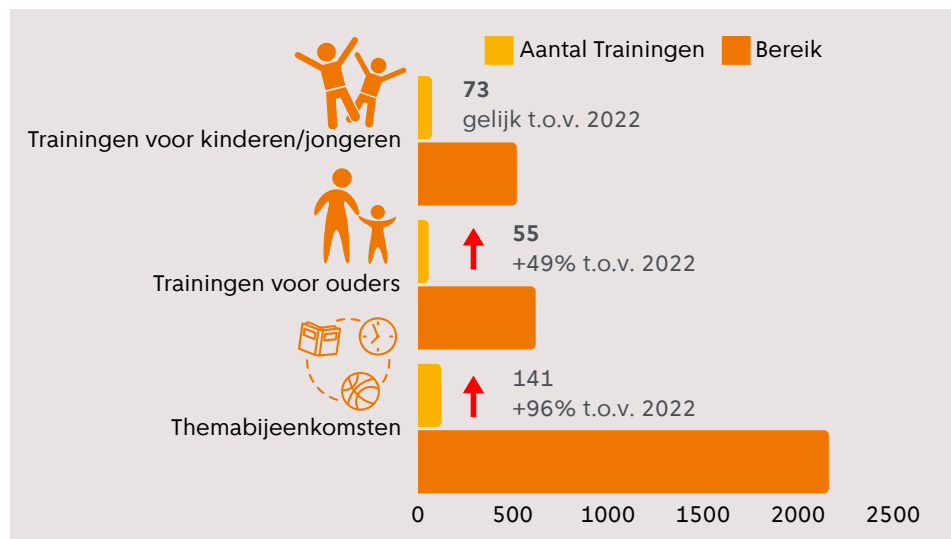

Jaarlijks organiseren we binnen OKT het Dagboekjesonderzoek, waarbij professionals gedurende twee dagen verspreid over vier meetmomenten in het jaar hun bestede werktijd registreren. Het werk is veelzijdig, dus er komen logischerwijs ook meerdere thema's aan bod in het contact met de jeugdigen en gezinnen. De thema's 'opvoeding', 'gedrag' en 'bestaanszekerheid' zagen we in 2023 vaker dan in 2022. Dat het thema 'bestaanszekerheid' onder aandacht heeft, is een logisch gevolg van de intensievere samenwerking met de Buurtteams en de training over bestaanszekerheid voor onze professional. Er zijn ook verschillen tussen de stadsdelen. In stadsdeel Zuidoost speelt bijvoorbeeld 'veiligheid' in 25% van de bestede tijd een rol. In stadsdeel Zuid besteden we in vergelijking met andere stadsdelen veel tijd aan 'complexe scheidingen' (11%) en aan 'schoolgerelateerd' (37%). 'Emotionele ontwikkeling' is in elk stadsdeel een belangrijk thema, in stadsdeel Centrum gaat ruim de helft van de bestede tijd ernaartoe (53%).

Dagboekjesonderzoek
Thema's Stichting Ouder- en Kindteams

Bereik cursussen, trainingen en themabijeenkomsten

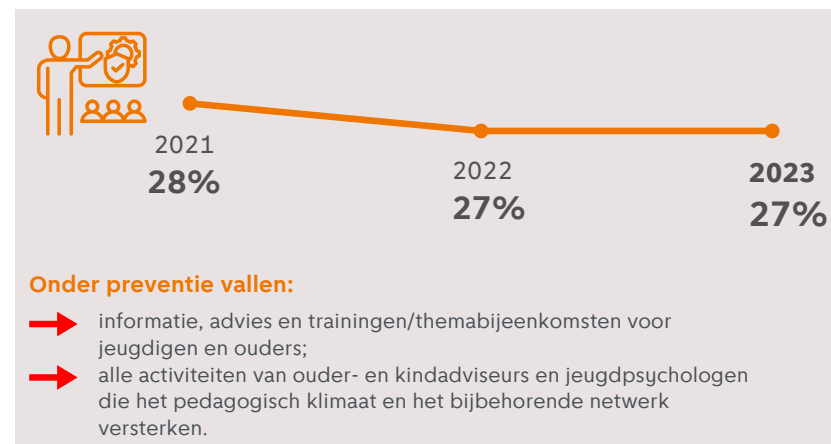

In 2023 gaven we meer trainingen aan ouders en gelijk aantal trainingen aan kinderen en jongeren ten opzichte van 2022.

We hebben in 2023 70 nieuwe professionals opgeleid om deze trainingen te kunnen geven, maar dit heeft nog niet tot het door ons gewenste resultaat geleid. Naast dat het opleiden van professionals tijd vraagt, staat het aantal trainingen van het basisaanbod onder druk door de grote vraag naar jeugdhulp. Wel zien we een flinke stijging in het aantal themabijeenkomsten, ook een belangrijk onderdeel van onze preventieve taak. Zij spelen in op de vraag en behoefte van de wijk en passen bij onze vraag- en wijkgerichte aanpak.

Percentage tijd besteed aan preventie (Jeugdpsychologen en Ouder- en kindadviseurs)

Ouder- en kindadviseurs en jeugdpsychologen besteden, volgens het Dagboekjesonderzoek, 27% van hun tijd aan preventie en 73% aan jeugdhulp in 2023. Dankzij alle inspanningen op preventie is het gelukt om het percentage preventie niet verder te laten dalen. Ons streven is echter minimaal 30%. Preventie staat onder druk vanwege de vele aanmeldingen voor jeugdhulp en aanhoudende personeels-tekorten bij ons en onze partners in het veld. In de stadsdelen Noord, Nieuw-west en Zuid zien we dat het lukt om 30% van de tijd aan preventie te besteden. We zien de noodzaak van preventie en houden in 2024 vast aan de doelstelling om minstens 30% van onze tijdbesteding te investeren in preventie.

Verhaal uit de praktijk

De training 'Rots en Water': doorzetten en vertrouwen

'Mijn eerste kerstcadeautje kreeg ik op een decembermaandag, tijdens de afronding van de training 'Rots en water', na schooltijd, in een gymzaal van een basisschool. Het cadeau was een openhartig gesprekje met de moeder van Yara, een achtjarig meisje.

De weerbaarheidstraining 'Rots en water' voor kinderen gaat onder meer over grenzen bepalen en respecteren. De rots is stevig en moeilijk te verplaatsen, het water stroomt en beweegt mee. In de training leren kinderen een evenwicht te vinden in zichzelf. We werken samen aan zelfvertrouwen en een prettige omgang met anderen, in een veilige en stimulerende omgeving, volgens een agenda en vaste structuur. De aanmeldingen lopen via de ouders en/of de leerkrachten en soms hulpverleners. Na de inschrijving volgt een intakegesprek met de ouders en kinderen, met mijn collega Fatima Chams en mezelf. De kinderen zijn gemotiveerd om mee te doen en stellen zelf doelen op. Deze verantwoordelijkheid past bij de opzet van de training.

Het was een pittig groepje, veel kinderen waren 'erg rotsig' of juist 'erg waterig', heel dominant of juist te meegaand. Gelukkig hadden we vooraf regels vastgesteld, want in dit groepje moest de middenweg nog ontstaan. Yara had tijdens de intake verteld dat ze wilde leren rekening te houden met andere kinderen en volwassenen en dat ze ook beter de grenzen van anderen wilde leren accepteren. Het werd al tijdens de eerste dag duidelijk dat ze een rotsig type is. Ze begon te klagen tegen haar moeder. In de hal hoorde ik haar uitvallen tegen haar moeder. 'Als je weggaat dan sla ik je in elkaar!' Haar moeder reageerde rustig en hield zich aan haar belofte. Anderhalf uur lang wachtte ze in de hal op haar dochter, met een laptop op schoot.

Na afloop van de training fietsten de moeder en dochter er snel vandoor. Zo ging het iedere keer. Nooit vroeg Yara's moeder hoe het die dag gegaan was. Er was geen gelegenheid om een praatje te maken, Yara's moeder stelde zich heel teruggetrokken op en maakte geen contact met ons.

Yara gedroeg zich in de groep dominant en bepalend. Wel vaker hing ze de clown uit om andere kinderen aan het lachen te krijgen. Ze deed de oefeningen wel mee, maar op een snelle en vluchtige manier. Ze vond alles

snel 'saai'. Maar ze was er wel iedere keer, door regen en wind fietste ze met haar moeder telkens een paar kilometer, om in Bos en Lommer naar de training te komen.

De hele training hield Yara me bezig. Hoe bereik ik haar? Welke oefening slaat aan bij haar? Na afloop van elke trainingsdag belde ik Fatima en evalueerden en reflecteerden we. Yara was steevast een onderwerp van gesprek.

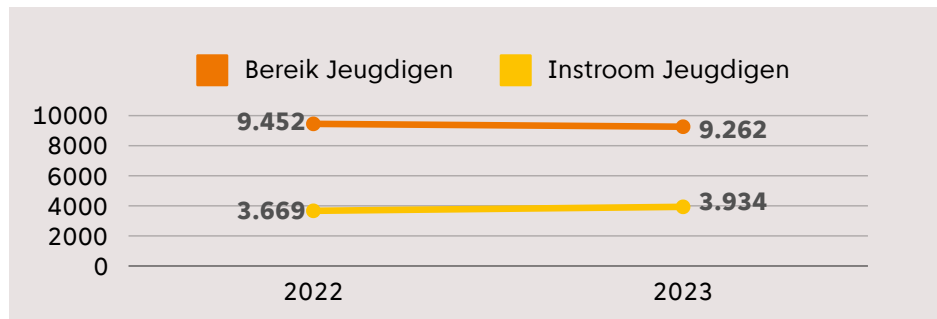
De afronding van training was drie dagen voor de kerstvakantie. Alle moeders waren erbij en de kinderen deden de oefeningen zoals van hen verwacht werd, ook hun moeders mochten meedoen. Ik wist dat Yara heel goed was in de 'balansplank', daar blonk ze echt in uit. Ze kon goed gronden, centreren en focussen. Ook als ik de oefening moeilijker maakte door haar een bal toe werpen terwijl ze op de balansplank stond, deed ze het perfect. De verbondenheid en samenwerking groeiden en Yara riep telkens: 'Juf, mag ik nog een keer?' Ook kreeg ze oog voor de andere kinderen, ze observeerde hen en hield bij hoe lang zij de balans bewaarden. Al tellend gaf ze elk kind een cijfer.

Yara's moeder had met ogen die glinsterden van trots naar haar dochter gekeken. Na afloop sprak ze me voor het eerst aan. Ze noemde mijn naam. 'Berivan, ik wil deze balansoefening thuis gebruiken en ik ben er heel blij mee.' Ze straalde. Ook in dit contact voelde ik energie en verbondenheid. Ze ging verder: 'Berivan, in maart gaan we ook naar Arkin voor een KOPP-training voor Yara en haar broertje. Mijn man is verslaafd en chronisch ziek.' Het nieuws overviel me. Ik werd even stil en zei dan: 'Laat je het weten als ik iets voor jullie kan doen?' Plots werd de oorzaak van Yara's gedrag helder. Ik voelde me ook vereerd: de moeder kende mij niet eens en had me net zoiets kwetsbaars en persoonlijks verteld! Dat is wat het bouwen van vertrouwen doet!

Nietzsche zei ooit 'Hij die een waarom heeft om te leven, kan bijna elk hoe verdragen'. Dit geldt ook voor het werk als trainer. Het is heel belangrijk om rustig te blijven en zelf goed te gronden. Als trainer heb je een voorbeeldfunctie. Als je niet te snel conclusies trekt en geduldig bent, als je blijft nadenken, proberen en reflecteren, dan krijg je helder wat er speelt en wat er moet gebeuren.

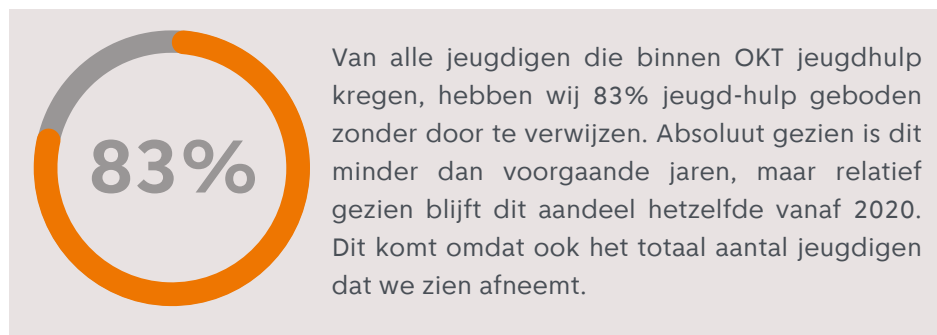
- Ouder- en kindadviseur Berivan

Jeugdhulp (instroom en bereik)

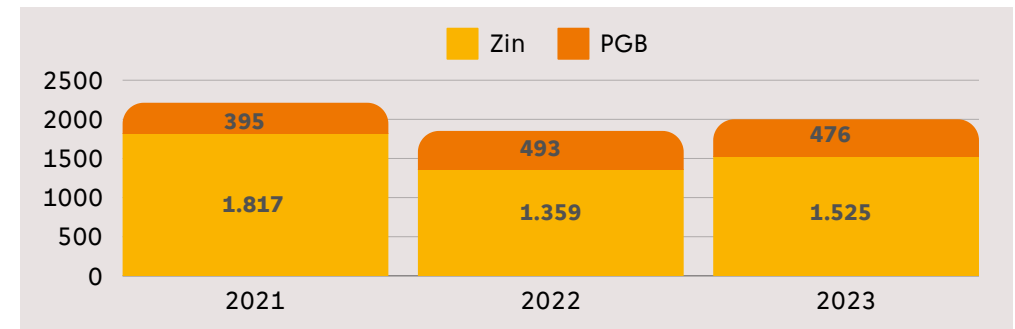

Het totale bereik van jeugdigen die jeugdhulp kregen, nam af met 2%. Dit is naar verwachting, omdat onze professionals dossiers beter kunnen afsluiten dankzij werkbegeleiding, signaallijsten en het goed afgestemde werkproces. Daardoor is de sturing op het starten en afsluiten van dossiers strakker. Deze daling is dus geen feitelijke daling, de cijfers die het bereik tonen zijn meer waarheidsgetrouw. Dit geeft ruimte voor instroom: er zijn meer jeugdigen bij OKT ingestroomd in 2023 dan in 2022.

Zelf doen

Verwijzen en beschikken door de Ouder- en Kindteams

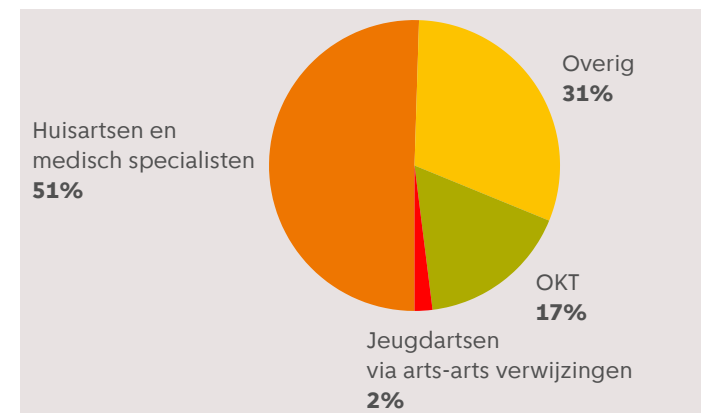

In totaal zijn er in 2023 1.921 jeugdigen doorverwezen naar specialistische jeugdhulp door OKT. Dit is 6% meer dan in 2022. Cijfers van gemeente Amsterdam laten eenzelfde toename zien in het aantal jeugdigen doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. OKT is verantwoordelijk voor 17% van deze verwijzingen, dit is niet gewijzigd ten opzichte van 2022.

PGB

We zien al vanaf 2020 een toename van het aantal jeugdigen met een PGB. Dit cijfer bleef ook in 2023 stabiel hoog. Ons PGB-team pakt de aanvragen voor de gehele stad op en is in capaciteit uitgebreid om aan deze aanvragen te kunnen voldoen. Ook kijken we samen met de gemeente Amsterdam naar mogelijkheden om het werkproces te verbeteren. We zien een toename in het aantal aanvragen voor een PGB en verwachten in 2024 een verdere toename in het aantal jeugdigen met een PGB.

Verwijzen en beschikken in het stelsel

Vaccinatiegraden G4 en landelijk 2022

	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht	Nederland
 Zwangere vrouwen* (maternale kinkhoest)	59%	51%	49%	64%	64%
 Zuigelingen (2 jaar) DKTP basis immuun Hib volledig afgesloten Hepatitis B BMR basis immuun MenC/ACWY basisimmuun Pneumokokken volledig afgesloten	83,0% 85,3% 83,8% 82,4% 81,4% 84,4%	81,9% 84,0% 82,3% 80,9% 80,2% 83,5%	84,2% 86,0% 84,5% 85,7% 84,4% 85,9%	90,1% 91,6% 90,1% 90,6% 90,2% 90,9%	87,3% 89,0% 87,6% 88,8% 88,3% 90,0%
 Kleuters (5 jaar) DKTP voldoende beschermd (gerevaccineerd + basisimmuun)	83,7%	81,9%	81,8%	90,6%	88,7%
 Schoolkinderen (10 jaar) DTP volledig afgesloten BMR volledig afgesloten	82,4% 82,5%	65,2% 65,4%	70,6% 71,5%	82,8% 83,2%	82,5% 82,7%
 Schoolkinderen (11 jaar) DTP volledig afgesloten BMR volledig afgesloten	83,7% 83,5%	69,1% 69,2%	76,6% 77,2%	84,4% 84,6%	85,0% 85,1%
 Adolescenten HPV (14 jaar) MenACWY volledig afgesloten	53,8% 75,9%	30,7% 65,3%	41,6% 67,7%	54,6% 76,0%	58,5% 80,3%

Dit zijn de vaccinatiegraden met leeftijdsgrens: het RIVM berekent op het niveau van het kind of de gewenste vaccinatioestand volgens het schema is bereikt voor een bepaalde leeftijd.

2022: Amsterdam zonder Weesp

NB de jaartallen gaan over de jaartallen waarover we rapporteren en niet over het verslagjaar

**Dit betreft een schatting, omdat er geen actuele cijfers toegankelijk zijn over hoeveel vrouwen zwanger zijn en in aanmerking komen voor de vaccinatie. Grijs gearceerd betekent dat de vaccinatiegraad onder de streefwaarde van de WHO is van 90%. Voor mazelen is dit 95%.*

BMR=Bof, Mazelen, Rodehond
DKTP=Difterie, Kinkhoest,Tetanus, Polio
MenC/AWCY= Meningokokken ACWY
HPV=Humaan Papillomavirus
Hib=Haemophilus influenzae type B

Vaccinatiegraden Amsterdam 2015-2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
 Zwangere vrouwen (maternale kinkhoest)						61,0%	68,0%*	59%
 Zuigelingen (2 jaar)								
DKTP basis immuun	91,1%	91,5%	90,7%	89,9%	89,9%	90,8%	88,3%	83,0%
Hib volledig afgesloten	93,4%	92,9%	92,2%	91,3%	91,7%	92,0%	89,5%	85,3%
Hepatitis B	91,4%	90,6%	89,9%	88,8%	89,1%	90,5%	88,2%	83,8%
BMR basis immuun	94,2%	93,0%	92,1%	91,4%	91,7%	92,0%	88,6%	82,4%
MenC/ACWY basisimmuun	94,0%	92,4%	91,2%	90,7%	90,8%	91,2%	88,0%	81,4%
Pneumokokken volledig afgesloten	92,1%	92,4%	91,3%	90,9%	91,3%	91,6%	89,3%	84,4%
 Kleuters (5 jaar)								
DKTP voldoende beschermd (gerevaccineerd + basisimmuun)	92,9%	91,6%	91,2%	89,5%	89,1%	89,3%	87,4%	83,7%
 Schoolkinderen (10 jaar)								
DTP volledig afgesloten	85,0%	83,4%	81,1%	79,9%	80,6%	79,0%	84,5%	82,4%
BMR volledig afgesloten	85,0%	83,3%	81,4%	80,1%	80,7%	79,4%	84,8%	82,5%
 Schoolkinderen (11 jaar)								
DTP volledig afgesloten						87,9%	86,5%	83,7%
BMR volledig afgesloten						87,9%	86,8%	83,5%
 Adolescenten								
HPV (14 jaar)	44,2%	40,6%	35,1%	36,0%	42,5%	50,6%	46,5%	53,8%
MenACWY volledig afgesloten					74,5%	73,2%	79,4%	75,9%

* Percentage is later aangepast door RIVM

BMR=Bof, Mazelen, Rodehond
DKTP=Difterie, Kinkhoest, Tetanus, Polio
MenC/ACWY= Meningokokken ACWY
HPV=Humaan Papillomavirus
Hib=Haemophilus influenzae type B

Jaarrapportage 2023

Tekst: Marie Meeusen
Ontwerp: Nina Cornelissen
© 2024 Ouder- en Kindteams Amsterdam

